

REFERAT

MØTE I INTERNASJONALT FAGPOLITISK UTVALG FREDAG 12.09.14

Dato / sted: Fredag 12. september 2014, Akershus fylkeskommune - fylkestingsalen
Til stede: Gunn Marit Helgesen og Lise Wiik (Telemark), Lars Salvesen (Akershus), Britt Homstvedt og Roger Ryberg (Buskerud), Per Inge Bjerknes (Østfold), Erik Ringnes og Dag Rønning (Hedmark), Ivar Odnes og Lasse Lehre (Oppland) Hans Hilding Hønsvall og Berit Nilssen (Vestfold).

Fra internasjonal adm. gruppe deltok Rune Bakkevoll (Akershus), Turid Knutsen-Løvik (Oppland), Gørill Trælstad (Buskerud), Vibeke Jakobsen, (Telemark), Per Jørgen Olafsen (Vestfold) og Vala Hunbogadottir (Østfold). I tillegg deltok Inge Brørs og Ann Irene Sæternes fra ØS sekretariat.

Forfall til møtet: Lasse Juliussen (Hedmark), Karen Anne Kjendlie og Ivar Ramberg (Vestfold) – møter med vara. Frederikke Stensrød (Østfold) og Siri Hov Eggen (Akershus) – vara innkalt men kunne ikke møte. Anne Siri Koksrud Bekkelund (Oslo)

Referent: Ann Irene Sæternes, tlf: 61 28 93 53

Vår dato: 15.09.14

Vår ref.: INFU 3/2014

Utvalgets leder Gunn Marit Helgesen ønsket alle velkommen og informerte om opplegg og tidsplan for møtet. Innledningsvis fikk utvalget en orientering om EU-initiativet «Smart Cities and Communities» v/Tor Ivar Eikaas i Forskningsrådet og om «Urban Europe Initiative» v/Anne Beate Tangen i planavdelingen i KMD. Presentasjonene er lagt ut på følgende lenke <http://www.ostsam.no/20515.976.Internasjonalt-fagpolitisk-utvalg.html>

Gunn Marit Helgesen takket innleiderne for gode orienteringer.

Agenda

Sak 23/14 Godkjenning av innkalling og referat

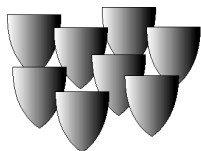
Det var ingen merknader til innkalling og referat.

Konklusjon: Godkjent

Sak 24/14 Høring vedrørende EUs Urban Agenda

Ann Irene Sæternes innledet kort om begrunnelsen for å delta i høringen samt til saken som sådan. Det var bred enighet om å delta i høringen og flere av medlemmene mente at utkast til høringsinnspill var et godt utgangspunkt. Følgende momenter kom fram i drøftingen av saken:

- Norge ser annerledes ut enn andre deler av Europa mht. byene størrelse og geografien for øvrig. Det er viktig å få fram noen spesielle element fra norsk/Østlandets side og

fokusere på byer i flerkjernestruktur – som ligger til grunn for Østlandssamarbeidets arbeid – inkl. avlastingsstrategi.

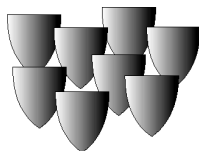
- Urbanisering – byer i Norge og spesielt hovedstadsregionen vokser kraftig. Byområdenes betydning og utfordringer øker. Byene vokser inn i «matfatet» - god planlegging er viktig.
- Viktig med signaler til nasjonale myndigheter mht. byenes/byområdenes betydning. Urban politikk er noe nytt – tillegg til landbrukspolitikk og regionalpolitikken som sådan.
- Mindre steder vil også ha utfordringer som kan følges opp innenfor rammen av en urban agenda. Er utfordringene i Norge de samme som i Europa for øvrig? Det gode liv på bygda. Nærhet til naturen (også i Oslo).
- Samspill mellom by og region/omland er viktig.
- Transport koblet til lavkarbon og null-utslipp er et sentralt tema innenfor byutvikling.
- Governance og styringssystem er sentralt – avtaler mellom byer, regioner og statlige aktører.
- Utviklingen i Oslo er vesentlig for resten av Østlandet.

Utvalgets leder oppsummerte debatten og *konkluderte med at Østlandssamarbeidet bør delta i høringen til EUs urbane agenda. Sekretariatet bes om å utarbeide et oppdatert innspill basert på de momentene som kom fram i møtet. Et oppdatert utkast til uttalelse sendes ut på e-post for ytterligere kommentarer og konfereres med kontaktutvalgets leder, Ole Haabeth, før det sendes over til EU-kommisjonen. Kopi av innspill sendes til aktuelle departement og til europeiske organisasjoner fylkeskommunene er medlemmer i.*

Sak 25/14 Revisjon av Regjeringens Tysklandstrategi

Ann Irene Sæternes innledet kort om bakgrunn for saken og framhevet ønske om innspill fra utvalgets medlemmer mht. videre arbeid/oppfølging. Saken henger sammen med sak 26/14 om samarbeidet med Schleswig-Holstein, men kan også kobles til samarbeid med andre regioner og aktører i Tyskland. Utvalgets medlemmer gav positive tilbakemeldinger til saksframlegget og de ideer som ligger i saken. Følgende moment kom fram i drøftingen:

- Det er altfor få som velger tysk som fremmedspråk og vi bør derfor sette dette på dagsorden i Østlandssamarbeidet. Et nærmere samarbeid med NHO bør vurderes.
- Fylkeskommunene bør se nærmere på hva som er i gang i eget fylke og drøfte mulighetene internt. F.eks. finnes det allerede skolesamarbeid som kan forsterkes.
- Fylkeskommunene er skoleeiere og har et ansvar for å utdanne personer som samfunnet trenger.
- Virkemidler for å stimulere til økt valg ble trukket fram. Gulrøtter for å påvirke valg! Bl.a. midler til utveksling, til studieturer og til besøk hos bedrifter som er viktige for tysk-norsk samarbeid.
- Reiselivsnæringens behov for tyskkompetanse ble spesielt trukket fram. Tyskland er det viktigste utenlandsmarkedet for norsk reiseliv – og reiselivet er en næring i vekst som betyr mye økonomisk for mange av Østlandsfylkene.
- Tyskland er det viktigste landet i EU og den viktigste handelspartneren for Norge. Derfor er norsk-tyske forbindelser sentralt og det er viktig at vi sprer informasjon om dette ute i fylkene.
- Strategiske partnerskap innenfor Erasmus+ programmet kan kanskje brukes for å fremme tysk språk.

Ann Irene Sæternes nevnte spesielt tre ting som kan tas tak i:

- Kunnskapsdepartementet vurderer en spesiell satsing på tysk språk. Et forslag ligger pr. dato hos politisk ledelse til vurdering.
- «Gjør det!» er et bilateralt program mellom Norge og Tyskland for å stimulere til økt utveksling av lærlinger - administreres av SIU (Senter for internasjonalisering i utdanningen). Hva med å utvide dette til også å gjelde elever i studiespesialisering? Pilotprosjekt på Østlandet?
- Oslo-modellen – tilbud om å ta andre året i videregående studiespesialisering i Berlin. Populær ordning! Willy Brandt stiftelsen er på jakt etter fylkeskommuner som ønsker å prøve ut en liknende ordning med andre tyske delstater. Noe vi bør se nærmere på og bidra til?

Forankring av arbeidet i fylkeskommunene er viktig – både politisk og adm. Utdanningsavdelingen må være med! Det vil være nyttig å få en oversikt over aktiviteter som pågår i fylkeskommunene i dag – gode eksempler – med tanke på erfaringsutveksling og ny input. Mht. temaene transport og regionalt samarbeid er også disse viktige å følge opp. Det ble gitt støtte til å arbeide videre med basis i de moment som lå i saksframlegget. Østlandssamarbeidet bør være med i prosjekt som er relevante innenfor disse tematiske områdene.

Utvalgets leder oppsummerte debatten og *konkluderte med at internasjonal adm. gruppe med støtte fra sekretariatet gis i oppdrag å se nærmere på aktuelle aktiviteter og mulige samarbeidspartnere for konkrete tiltak – basert på saksframlegget. Et miniseminar for internasjonalt fagpolitisk utvalg og fagpolitisk utvalg for opplæring og kompetanse ble nevnt som interessant. Gjennom et slikt seminar kan en få til dialog og ideutveksling og inspirerer hverandre til konkrete aktiviteter. Internasjonalt fagpolitisk utvalg ønsker en tilbakemelding inkl. mulige konkrete forslag til aktiviteter til neste møte. Det utarbeides et fakta-ark om Tyskland og Tysklandsstrategien til bruk i fylkeskommunene.*

Sak 26/14 Samarbeidet med delstaten Schleswig-Holstein – oppfølging av felles handlingsprogram

Ann Irene Sæternes innledet kort til saken. Status for oppfølging av felles handlingsprogram er fast post på utvalgets møter.

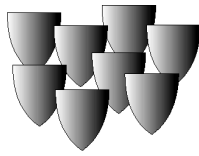
Konklusjon: Status for arbeidet med det felles handlingsprogrammet (rapportert i internasjonal adm. gruppe 26. august) ble tatt til orientering. Sluttrapporten fra prosjektet «Kiel 2014» ble tatt til orientering.

Sak 27/14 ØstsamUng nettverket – oppfølging av evalueringssak og behandlingen i KU

Ann Irene Sæternes orienterte om bakgrunn for saken samt om de forslag om er skissert for nærmere kontakt og dialog mellom ØstsamUng nettverket og internasjonalt fagpolitisk utvalg og kontaktutvalget.

Utvalgets medlemmer la vekt på at ungdommenes ønske må telle mye og at det må legges opp til en fleksibel ordning. Bedre dialog med ungdomsnettverket ønskes velkommen. Østfold viste til at de har gode erfaringer med ungdomsdeltakelse i sitt internasjonale forum.

Konklusjon: Saken ble tatt til etterretning. Det jobbes videre med utgangspunkt i anbefalingene i saken. Forslagene drøftes med ØstsamUng nettverket under deres neste samling.

Sak 28/14 Europapolitisk forum

Gunn Marit Helgesen innledet til saken og viste til et godt møte i Fredrikstad i mai. Neste møte er avtalt til 3. november i KS-huset i Oslo. Ann Irene Sæternes gav oppdatert informasjon om hovedtema på møtet 3.11. Disse blir EUs politikk for energi og klima 2030 og en oppfølging av tema «Horisont 2020» fra siste møte. Dette siste temaet vil bygge på en møte-runde som avholdes i høst med alle de regionale forskingsfondene – og vil danne grunnlag for en nærmere drøfting av det videre arbeid og samarbeid mellom nasjonale myndigheter og fylkeskommuner og kommuner. Følgende forslag til orienteringssaker ble fremmet:

- Regjeringens Europastrategi
- EU-kommisjonens nye lag av kommisjonærer.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering. Ideene til orienteringssaker formidles videre til de som forbereder møtet 3.11. Internasjonalt fagpolitisk utvalg holdes oppdatert om møtet i EPF via e-post.

Sak 29/14 Regjeringens arbeidsprogram for EU/EØS-saker 2014 og TV-gruppa

Rune Bakkevoll orienterte fra siste møtet i TV-gruppa 5. september. Som følge av valg og sommerferie er det få nye saker som ligger på bordet i EU-kommisjonen, men dette vil snart endre seg. Norge ønsker å komme inn så tidlig som mulig i nye prosesser og vi kan være med å bidra med informasjon til nasjonale myndigheter. Vi kan vise at våre kanaler og nettverk kan gjøre en forskjell mht. tidlig informasjon. Nå er viktig at vi alle har ørene åpne for å fange opp aktuelle tema og saker framover – at vi er lytteposter for hverandre og holder hverandre oppdaterte.

Utenriksdepartementet jobber hardt for å få økt samhandling mellom departementene i EU/EØS saker og legger samtidig vekt på å få til økt fokus og engasjement i alle fagdepartementene. Videre nevnte Bakkevoll spesielt plattformer og prosesser i EU der Norge ikke er med, men som er viktige i programsammenheng (basis for utlysninger av midler) - herunder smart spesialisering og smarte byer.

Det ble også informert om status for forhandlingene om en ny periode med EØS-finansieringsordninger. Det er enda ingen enighet og forhandlingene fortsetter!

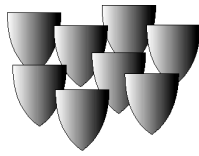
UD legger opp til at det også i forbindelse med Regjeringens arbeidsprogram for 2015 skal være en prosess der fylkeskommuner og kommuner kan komme med innspill. I og med at fagpolitisk utvalg ikke har flere møter i høst vil e-post bli brukt for å informere medlemmene og for innspill til prosessen. Neste møte i TV-gruppa er avtalt til 3. desember 2014 i Brussel.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering. Alle oppfordres til å holde ørene åpne for nye saker og tema på EU-kommisjonens agenda av betydning for Norge - og å informere hverandre løpende. Sekretariatet kan være mottaker av informasjon og spre dette videre til internasjonalt fagpolitisk utvalg og internasjonal adm. gruppe via e-post. E-post vil bli brukt for formidling av informasjon og input til Regjeringens arbeidsprogram for EU/EØS 2015.

Sak 30/14 Møteplan for 2015 inkl. studietur

Møteplan for internasjonalt fagpolitisk utvalg 2015 blir som følger:

1. – 4. februar – inkl. studietur
8. mai
28. august

Ann Irene Sæternes gav en kort orientering om de to forslagene til opplegg for en studietur til utlandet i tilknytning til første møte i 2015. Flertallet av utvalgets medlemmer gikk inn for forslaget om Sevilla i Spania med hovedfokus på smart spesialisering. Av ytterligere relevante tema ble følgende nevnt:

- Byrom – byutvikling – møteplasser
- Offentlig-privat samarbeid
- Energi
- Demokrati – måten lokale og regionale myndigheter har håndtert de økonomiske nedgangstidene og hvordan dette evt. har påvirket styringsmuligheter og styringssystemer.

Konklusjon: Møtet forslått til april flyttes til 8. mai. Studieturen i februar legges til Sevilla i Spania med hovedfokus på smart spesialisering. Sekretariatet jobber videre med et konkret program og det sendes ut en orientering via e-post der medlemmene bes om å bekrefte sin deltakelse.

Sak 31/14 Orienteringssaker:

- Informasjon til de unge om EU/EØS – resultat av arbeidet pr. skolestart 2014

Ann Irene Sæternes viste resultat fra arbeidet med EU/EØS til de unge på portalen www.ndla.no Under tema «samfunnsfag» er mye god informasjon og oppgaver lagt ut. Prosjektet har vært ledet av UD, som også har bevilget midler til utarbeidelse av modulene på NDLA. Østlandssamarbeidet bidro til å dra i gang prosjektet basert på fagpolitisk utvalg sitt høringsinnspill til NOUen «Innenfor og utenfor».

- Interreg og programarbeid framfor perioden 2014 – 2020 – status

Ann Irene Sæternes gav en kort oppdatering av status for de ulike B og C programmene Norge deltar i.

- Rapport fra møter/informasjon i forkant av møter i europeiske organisasjoner

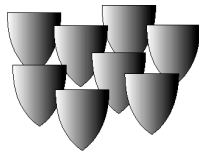
Gunn Marit Helgesen informerte om at Norge nå igjen har fått presidenten i Nordsjøkommisjonen v/fylkesordfører i Hordaland, Tom Christer Nilsen. Nordsjøstrategien står fortsatt i fokus. Det diskuteres en profesjonalisering av sekretariatet – der medarbeidere f.eks. samlokaliseres med CPMR i Brussel. Utredning av ulike modeller og alternativer pågår. Valg av løsning vil ha betydning for størrelsen på kontingenten til Nordsjøkommisjonen. Drøfting og anbefaling på neste generalforsamling i Nederland i juni 2015.

Dag Rønning orienterte fra AERs Sommerakademi i Novi Sad i Serbia i slutten av august. Hedmark, Oppland, Vestfold og Østfold deltok med ungdomsdelegater. Fokus på multikulturelle og multietniske samfunn. Deltakerne var fornøyde! Neste år vil akademiet være i Russland med fokus på idrett og kultur.

Gunn Marit Helgesen orienterte om program for generalforsamling i CPMR i Umeå 24. – 26. sept. Det er valg på ny president og det er to kandidater – en fra UK (Skottland) og en fra Asorene (Portugal). Temaene er integrert maritim politikk, makroregionale strategier og sjøbassengstrategier, EUs energi og klimapolitikk og framtidig regionalpolitikk. Vestfold og Telemark stiller i Umeå.

Roger Ryberg informerte om BSSSC sin årskonferanse i Jurmala, Latvia 15 – 17. oktober. Kultur, grønn transport og smart spesialisering står på dagsorden. Styremøte den 15.10, men agenda foreligger ikke enda. Ungdomsseminar under arbeid.

Eventuelt

Østfold orienterte om gjennomgang av sitt internasjonale samarbeid og at de nå velger å gå aktivt inn i AERs arbeidsgruppe for små og mellomstore bedrifter istedenfor transportgruppa – under komite 1.

Vestfold informerte om at utvalgsmedlem Karen Anne Kjendlie har fått jobb i Vestfold fylkeskommune og går ut av politikken fra 1. oktober 2014. Nytt medlem i internasjonalt fagpolitisk utvalg fra Vestfold blir Lene Westgaard-Halle.

Dag Rønning tok opp spørsmål om formidling av partnersøk til prosjekt. Bl.a. gjennom AER-deltakelsen kommer det henvendelser der ulike aktører ønsker norske partner til prosjekter. Hvordan tar vi hånd om disse på en ryddig måte og formidler dem til relevante og aktuelle mottakere? Bør vi ha en form for databaseløsning? Dette er et område vi bør se nærmere på, men det ble i første omgang foreslått at denne type henvendelser sendes ut til fylkeskommunene via medlemmer i internasjonal adm. gruppe og at de må vurdere henvendelsen og sende den til aktuelle mottakere.